

BAB V

KACINDEKAN JEUNG SARAN

5.1 Kacindekan

Puisi mantra mangrupa salah sahiji wangun karya sastra buhun anu ngandung kakuatan magis. Puisi mantra nu geus kakumpulkeun ti Désa Mekarmukti, Kacamatan Talépong, Kabupatén Garut, jumlahna aya 80 mantra, ti 10 narasumber. Sanggeus kakumpulkeun, ieu puisi mantra téh dibéré kode mantra, tuluy dipasing-pasing dumasar kana papasingan Rusyana, nu ngawengku 24 asihan, 23 ajian, 15 jampé, 7 jangjawokan, 1 rajah, jeung 10 singlar.

Tina 80 mantra nu kakumpulkeun, ditangtukeun 33 mantra pikeun dianalisis strukturna dumasar kana warna papasinganana. Mantra nu dianalisis ngawengku 10 asihan, 9 ajian, 6 jampé, 3 jangjawokan, 1 rajah, jeung 4 singlar. Struktur nu dianalisis téh nya éta wangun jeung wirahma, purwakanti (adusari wiwit, adusari welit, adusari wekas, aduraras wiwit, aduraras welit, jeung aduraras wekas), babalikan (rantay jeung runtuy), sarta citraan (panempo, pangrungu, jeung rasa) nu aya dina puisi mantra.

Hasil analisis tina 33 mantra nu aya di Désa Mekarmukti, Kacamatan Talépong, Kabupatén Garut, bisa dicindekkeun yén: 1) wangun jeung wirahma mantra nu dianalisis teu matok. Mantra nu dianalisis pangréana diwangun ku 8 padalisan, 7 padalisan, 9 padalisan, 11 padalisan, 13 padalisan, jeung 18 padalisan. Dina wirahmana ogé kitu deui, henteu matok. Randegan unggal padalisan béda jumlahna, tapi randegan nu réa kapanggih mah 2 randegan. Pola engangna pangréana mah diwangun ku 8 engang, kalan pola engangna 4-4 jeung 3-5; 2) purwakanti nu mindeng kapanggih dina mantra nu dianalisis nya éta purwakanti aduraras wiwit; 3) babalikan nu kapanggih dina mantra nu dianalisis aya babalikan rantay jeung babalikan runtuy, tapi pangréana mah babalikan rantay (kecap nu dibalikan aya dina sajajar); jeung 4) citraan nu mindeng kapanggih dina mantra nu dianalisis nya éta citraan rasa (taktil).

Tina 33 puisi mantra nu geus dianalisis, 23 puisi mantra bisa dijadikeun bahan ajar aprésiasi puisi di SMA kelas XI. Éta puisi mantra nu bisa dijadikeun bahan ajar lantaran nyumponan sababaraha kritéria dina milih bahan ajar nu hadé dumasar kana kritéria nu geus didadarkeun dina bab II.

5.2 Saran

Puisi mantra téh mangrupa salah sahiji kabeungharan budaya urang Sunda nu luhung ajénnna tur diwangun ku sababaraha unsur pangwangunna. Puisi mantra di masarakat sumebar sacara lisan. Salian ti éta, dina nalungtik ieu mantra téh tangtu réa pisan mangpaatna, utamana bisa nambah pangaweruh ngeunaan sastra Sunda, hususna sastra Sunda buhun. Ku kituna, aya sababaraha saran anu kudu ditepikeun, nya éta ieu di handap.

Nalungtik karya sastra buhun téh kudu sabar jeung taliti utamana dina ngumpulkuen jeung ngaanalisisna. Nalika ngumpulkeun mantra, henteu saeutik nu nolak atawa hésé pikeun mikeun mantrana ka nu nalungtik. Ku kituna, sanggeus ayana ieu hasil panalungtikan dipiharep bisa diwanohkeun ka balaréa sangkan balaréa nyaho jeung wanoh kana salah sahiji sastra Sunda buhun. Salian ti éta, pikeun Lembaga Kabudayaan Kecamatan Taléngong atawa Kabupatén Garut, dipiharep bisa ngainvénarisasi atawa ngumpulkeun seni jeung kabudayaan Sunda nu aya di wilayah pamaréntahanana, sangkan bisa dipikanyaho ku balaréa. Pikeun guru ogé dipiharep hasil tina ieu panalungtikan téh bisa dilarapkeun kana bahan ajar di sakola, hususna di SMA.